

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 2590

Warszawa, 13 kwietnia 2018 r.

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy został upoważniony pan poseł Piotr Liroy-Marzec.

(-) Adam Andruszkiewicz; (-) Piotr Apel; (-) Józef Brynkus; (-) Sylwester Chruszcz; (-) Jerzy Jachnik; (-) Krystian Jarubas; (-) Jan Klawiter; (-) Andrzej Kobylarz; (-) Piotr Liroy-Marzec; (-) Maciej Masłowski; (-) Krzysztof Mieszkowski; (-) Kornel Morawiecki; (-) Jarosław Porwich; (-) Marek Ruciński; (-) Paweł Skutecki; (-) Małgorzata Zwiercan; (-) Ireneusz Zyska.

Projekt z dnia

USTAWA

z dnia.....

o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji

Art. 1. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji(Dz.U. z 2017 r. poz. 1414) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 4 po pkt 26 dodaje się punkt 26a w brzmieniu:
„26a) twórcą niezależnym jest twórca, który nie zawarł umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu z osobami trzecimi. Za osoby trzecie nie są uważane organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu odrębnych przepisów;”
- 2) W art. 15:
 - a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Nadawcy programów radiowych, z wyłączeniem programów tworzonych w całości w języku mniejszości narodowej lub etnicznej, lub w języku regionalnym w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 573), przeznaczają co najmniej 50% dobowego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, z tego co najmniej 10% w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy, a po tym

czasie co najmniej 20% na utwory wytworzone przez twórców niezależnych. Co najmniej 60% utworów słowno-muzycznych, które są wykonywane w języku polskim lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską powinno być nadawane w godzinach 5-24.”

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„Przy ustalaniu czasu nadawania w godzinach 5-24, o którym mowa w ust. 2, czas nadawania utworu słowno-muzycznego w tych godzinach wykonywanego przez debiutanta w języku polskim lub związanego z kulturą polską przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, jest liczony jako 200% czasu nadawania utworu.”

c) ust. 2 b otrzymuje brzmienie:

„Za utwór wykonywany przez debiutanta uważa się utwór słowno-muzyczny wykonywany w języku polskim lub związany przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, który w danym okresie rozliczeniowym został rozpowszechniony w programie radiowym, a od daty pierwszego rozpowszechnienia w rozumieniu odrębnych przepisów nie minęło 18 miesięcy, przy czym za debiutanta uważa się wyłącznie artystę wykonawcę lub zespół wykonawców, który w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w powyższym okresie 18 miesięcy po raz pierwszy opublikował swój utwór.

d) Po ust 2b dodaje się ust 2cw brzmieniu:

„2c) W czasie przeznaczonym na nadawanie utworów słowno-muzycznych, które są wykonywane w języku polskim lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, o którym mowa w ust. 2, utwory stworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

UZASADNIENIE

Proponowana nowelizacja ma na celu ochronę polskiej kultury oraz tworzenie warunków niedyskryminowanego i równoprawnego dostępu Polaków do dóbr kultury własnej, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.

Tymczasem w obecnej sytuacji, polskim wykonawcom dużo trudniej jest funkcjonować na rynku muzycznym, niż twórcom lub artystom zagranicznym, promowanym przez wielkie globalne koncerty i pozbawione tożsamości kulturowej, nastawione wyłącznie na zyski wytwórnie fonograficzne. Polskie wytwórnie nie są w stanie konkurować z zagranicznymi firmami fonograficznymi, posiadającymi ogromny kapitał i środki na promocję. Prowadzi to sytuacji, w której polscy artyści - aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców i móc się rozwijać - muszą zwracać kontrakty dużymi zachodnimi wytwórniami, gdzie są zmuszani do sformatowania swojej twórczości pod proponowane przez owe wytwórnie wzory, a nierzadko wręcz blokowani w możliwości realizowania własnego rozwoju twórczego, inspirowanego tradycją polską. W konsekwencji hamuje się rozwój oryginalnej polskiej twórczości artystycznej, jednocześnie ograniczając swobodę konkurencji, co prowadzi do dyskryminacji polskiego rynku muzycznego. Obecne uregulowania prawne sztucznie zatrzymały rozwój polskich wydawców muzycznych.

Przedłożony projekt zwiększa udział polskiej muzyki z 33% do 50%. Warto w tym miejscu dodać, że w większości europejskich stacji radiowych promowana jest muzyka rodzima. W niektórych krajach Unii Europejskiej stanowi ona nawet 90 % emitowanych utworów.

Projekt przewiduje ponadto część zwiększonej kwoty na utwory wytworzone przez twórców niezależnych. Udział ten ma wynosić co najmniej 10% w pierwszym roku od wejścia w życie ustawy, a następnie co najmniej 20%. Zgłoszona nowelizacja wprowadza przy tej okazji definicję „twórcy niezależnego”, określając że jest nim „twórca, który nie zawarł umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu z osobami trzecimi. Za osoby trzecie nie są uważane organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu odrębnych przepisów”.

Taka regulacja daje szansę niezależnym twórcom na dotarcie do polskiego słuchacza, co w obecnym stanie prawnym jest niezwykle trudne. Warto również przywołać dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych. Zgodnie z nią, nadawcy na terenie Unii Europejskiej zobowiązani są do przeznaczania przynajmniej 10 % czasu antenowego lub 10 % budżetu programowego na utwory europejskie wyprodukowane przez producentów niezależnych od nadawców. Wynikiem implementacji tych regulacji jest art. 15a Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414), nakazujący nadawcom programów telewizyjnych przeznaczać co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych. Dyrektywa ta odnosi się tylko do nadawców programów telewizyjnych, jednak wiele krajów Unii Europejskiej wprowadziło analogiczne regulacje dla programów radiowych. Złożony projekt dotyczy jednak nie „producentów niezależnych”, ale „twórców niezależnych”. Zawarta w art. 4 pkt 26 Ustawy o radiofonii i telewizji dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414), definicja „producenta niezależnego wobec danego nadawcy”, zgodnie z którą jest nim „producent niepozostający w stosunku pracy z danym nadawcą, niebędący sam nadawcą i nieposiadający udziałów w organizacji nadawcy oraz w którym nadawca ani żaden podmiot od niego zależny bądź należący do tej samej grupy kapitałowej nie posiada żadnych udziałów, a w zarządach nie zasiadają żadne osoby pozostające w stosunku pracy z danym nadawcą lub będące nadawcami” nie umożliwia bowiem niezależnym twórcom, nieposiadającym kontraktów z wielkimi wytwórniami,

dostępu do największych anten. W konsekwencji są oni pozbawieni de facto szansy na dotarcie do polskiego słuchacza. Wprowadzona przez przedmiotowy projekt definicja „niezależnego twórcy” oraz obowiązek przeznaczania najpierw 10%, a następnie 20% z udziału polskiej muzyki na utwory niezależnych twórców pozwolą na funkcjonowanie na rynku polskim muzycznym nie tylko dużym, amerykańskim wytwórniom, ale też małym polskim firmom fonograficznym i niezależnym producentom, których interesy nie są reprezentowane przez największe wytwórnie.

Złożony projekt wprowadza ponadto pojęcie: „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską”. Pojęcie to funkcjonowało już w Ustawie o radiofonii i telewizji. Zostało ono wprowadzone Ustawą z dnia 31 marca 2000 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji i ustawy o języku polskim (Dz. U. z dnia 18 kwietnia 2000 r.), w związku z dostosowywaniem polskiego porządku prawnego do unijnego (we wcześniejszej wersji ustawy nałożony był obowiązek przeznaczania co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory wytworzone przezbył dla krajowych producentów). Przepis ten został następnie uchylony został natomiast na mocy Ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji(Dz. U. z dnia 30 kwietnia 2004 r.).

Pojęcie „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską” jest pojęciem niedookreślonym i dającym duże pole do interpretacji. Jednak zawężenie obowiązku przeznaczania określonego czasu nadawania na utwory wykonywane przez artystów narodowości polskiej byłoby sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny. Zgodnie z opinią prawnej Biura Analiz Sejmowych z dnia 8 marca 2016 r., z zasady tej „należy zatem wywieść obowiązek traktowania przez polskiego ustawodawcę wykonawców zarówno krajowych, jak i zagranicznych według jednakowej miary, a zatem bez różnicowań dyskryminujących albo faworyzujących”. Przywilej zawężony do utworów wykonywanych przez artystów narodowości polskiej byłby ponadto sprzeczny z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa międzynarodowego, jak:

- Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, która w art. 14 stanowi, że „Korzystanie z praw i wolności zawartych w tym akcie powinno być zapewnione bez dyskryminacji wynikającej z takich powodów jak płeć, rasa, kolor skóry, język, religia,

przekonania polityczne i inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek urodzenie bądź z jakichkolwiek innych przyczyn”;

- Dyrektywa Rady Unii Europejskiej 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, implementowana do polskiego systemu prawnego na mocy ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, Dz. U. z 2010 r., Nr 254, poz. 1700 ze zm.);

-Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który w art. 56 wprowadza zasadę swobodnego przepływu usług w ramach UE, oznaczającą zniesienie wszelkiej dyskryminacji wobec osób świadczących usługi ze względu na obywatelstwo lub fakt, że prowadzą działalność w państwie członkowskim innym niż to, w którym usługa jest świadczona.

Takie stanowisko zostało również wyrażone w opinii prawnej Biura Analiz Sejmowych z dnia 8 marca 2017 r. w przedmiocie rozważań czy możliwe jest zdefiniowanie utworu polskiego w inny sposób niż w odniesieniu do języka tak, aby przewidziane w wstawie o radiofonii i telewizji kwoty obejmowały utwory polskich wykonawców wykonywane w innych językach.

Sformułowanie „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską” nie wskazuje jednak narodowości twórcy ani siedziby firmy produkcyjnej. Odwołuje się jedynie do związku z polską kulturą. Skonstruowanie kryterium szerszego, niż językowe jest konieczne z uwagi na fakt, że w obecnym stanie prawnym do kategorii „polskiej muzyki” nie można zaliczyć polskich wykonawców, śpiewających w innym niż polskim języku; co więcej jako „polską muzykę” nie można potraktować utworów fortepianowych wykonywanych w trakcie Konkursu Chopinowskiego. Prowadzi to sytuacji, w której stacje radiowe traktują nadawanie muzyki klasycznej jako nieopłacalne. Dotychczasowy brak stosownego rozwiązania prawnego w tej kwestii jest wysoce szkodliwy dla rozwoju wysokiej kultury. Przedłożony projekt ustawy uwzględnia fakt, że do dzieł kultury polskiej zalicza się wiele utworów jedynie z warstwą muzyczną, bez warstwy słownej (jak np. utwory wybitnych polskich kompozytorów), a także utwory wykonywane przez artystów narodowości polskiej w innym języku, niż polski oraz że utwory te – jako część polskiej kultury - zasługują na promocję.

Warto w tym miejscu wskazać Konwencję UNESCO z dnia 20 października 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego. Jej stroną jest zarówno Polska, jak i Unia Europejska. W artykule 6 stanowi ona, że:

„1. W ramach swej polityki kulturalnej i [jej] środków, [...] każda ze stron może wprowadzać środki mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego.

2. Środki takie mogą obejmować:

(a) regulacje mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego;

(b) środki, które w sposób właściwy stwarzają sprzyjające warunki dla krajowej działalności kulturalnej oraz krajowych dóbr i usług kulturalnych pośród całokształtu działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych dostępnych na terytorium danego kraju, w zakresie ich tworzenia, wytwarzania, rozpowszechniania, dystrybucji i korzystania z nich, w tym środki dotyczące języka stosowanego w takiej działalności oraz takich dobrach i usługach [...]”.

Uregulowania te dają stronom Konwencji podstawę do promowania rodzimej twórczości kulturalnej, nawet gdyby wiązałyby się to z pewnymi ograniczeniami w dostępie do dóbr kultury zagranicznej.

Analiza przepisów prawa europejskiego pozwala na stwierdzenie, że wprowadzenie preferencji dla utworów muzycznych związanych z polską kulturą w stacjach radiowych leży w kompetencjach polskiego ustawodawcy. Unia Europejska w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych przyjęła określone kwoty utworów europejskich, które muszą być stosowane przez nadawców na terenie Unii Europejskiej. Dyrektywa ta odnosi się jednak tylko do nadawców programów telewizyjnych. W związku z tym można stwierdzić, że ustalenie kwot muzyki związanej z polską kulturą w stacjach radiowych należy do kompetencji państw członkowskich.

Opinia prawna Biura Analiz Sejmowych z dnia 8 marca 2016 r. stwierdza, iż „propozycja wprowadzenia kwoty emisji w stacjach radiowych dla utworów słowno-muzycznych wykonywanych przez polskich wykonawców należałoby uznać za zmierzającą do zachowania pluralistycznego charakteru oferty programowej radia i do umożliwienia słuchaczom odbierania utworów właściwych dla swojej kultury”. Z przytoczonej opinii

wynika ponadto, że tworzenie warunków upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem narodowej tożsamości może być składnikiem ogólniejszej wartości konstytucyjnej – tj. dobra wspólnego wszystkich obywateli, o którym mowa w art. 1 Konstytucji, a także wskazuje na ważny interes publiczny, ze względu na który dopuszczalne byłoby ograniczenie wolności działalności gospodarczej. Regulacje wprowadzane przez złożony projekt są niewątpliwie przejawem tworzenia warunków upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury.

Przedłożony projekt wprowadza nakłada ponadto na nadawcę obowiązek, by w czasie przeznaczonym na nadawanie utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych z osobą wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, co najmniej 50% stanowiły utwory wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie. Wprowadzenie takiego przepisu będzie mechanizmem wspierającym rozwój na polskim rynku muzycznym. Taka regulacja umożliwi bowiem młodym twórcom dotarcie do polskiego słuchacza, ułatwi start debutantom, a także zapewni polskiemu odbiorcy zróżnicowaną ofertę muzyczną. Przepis ten ma również zapobiegać sytuacji, w której nadawca, aby wypełnić ustawowy obowiązek realizacji kwoty przeznaczonej na nadawanie polskiej muzyki, będzie nadawał opublikowane wiele lat temu utwory, znanych już wykonawców, z całkowitym pominięciem nowopowstałych utworów, stworzonych przez niezależnych twórców, debiutujących na rynku muzycznym.

Warto dodać, że polski ustawodawca widzi konieczność zapewnienia otoczenia prawnego, które będzie tworzyło odpowiednie warunki do rozwoju twórców i artystów wykonawców oraz umożliwienie producentom niezależnym funkcjonowania na rynku usług audiowizualnych i medialnych. Przykładem powyższego jest przytaczany już art. 15a Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414), zgodnie z którym „W czasie przeznaczonym na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%”. Jak wspomniano wcześniej, przepis ten dotyczy jedynie nadawców programów telewizyjnych i jest wynikiem dostosowania polskich przepisów do unijnego porządku prawnego. W wielu państwach Unii Europejskiej takie rozwiązanie obejmuje również nadawców radiowych. Ma to miejsce m.in. we Włoszech, Francji, Finlandii, Słowacji, Holandii czy Szwecji.

Przedmiotowy projekt nowelizacji zmienia również rozliczenie wprowadzonych kwot emisji w stacjach radiowych dla utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską z miesięcznego na dobowe.

W obecnym stanie prawnym udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim wynosi 33% miesięcznego czasu nadawania. Pomiaru dokonuje się zatem w okresach miesięcznych, co oznacza, że wskazane audycje nie muszą być w równomierny sposób nadawane w okresie dziennym czy tygodniowym. Prowadzi to do sytuacji, w której nadawca kumuluje ustawowe minimum w okresie ostatnich dni i umożliwia takie ułożenie owych audycji, aby nie znajdowały się one w najlepszym czasie nadawania czy w najlepszych dniach nadawania.

Zaproponowana zmiana ma na celu zapewnienie równomiernego udziału utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską każdego dnia. Ponadto, 60% ustawowego minimum musi być emitowane w godzinach 5.00-24.00, tak aby zapewnić polskiemu odbiorcy dostęp do dóbr polskiej kultury, zaś polskim artystom możliwość dotarcia do słuchacza.

Wejście w życie przedłożonego projektu Ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji będzie wymagać wydania nowego Rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wydawanego na podstawie art. 15 ust. 4 Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414) i określającego niższy udział w programie telewizyjnym audycji oraz w programie radiowym utworów, wykonywanych w języku polskim dla poszczególnych kategorii programów.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich oraz w programie radiowym utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim (Dz. U. z dnia 4 czerwca 2016 r.) ustala m.in. kwoty wysokości:

- 7 % miesięcznego czasu nadawania w przypadku nadawcy wyspecjalizowanego programu radiowego, w którym wykonania utworów muzyki poważnej zajmują co najmniej 75% miesięcznego czasu nadawania muzyki w programie;

- 10 % miesięcznego czasu nadawania w przypadku nadawcy wyspecjalizowanego programu radiowego, w którym wykonania utworów muzyki jazzowej zajmują co najmniej 75% miesięcznego czasu nadawania muzyki w programie.

Tak niski udział może być zrozumiały jedynie przy obecnej regulacji, zawierającej wyłącznie kryterium językowe przy określaniu kwot emisji utworów słowno-muzycznych w stacjach radiowych. Jednak rozszerzenie kryterium o „związek przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską”, pozwala na zwiększenie udziału utworów, wykonywanych przez polskich wykonawców, nawet przy uwzględnieniu specyfiki stacji, w których większą część stanowią wykonania utworów muzyki poważnej bądź jazzowej. Jest to wskazane, gdyż w obecnym stanie prawa nie promuje się np. utworów wybitnych polskich kompozytorów, wykonywanych przez polskich artystów.

Konieczne jest ponadto wydanie odpowiedniego rozporządzenia, które uwzględniłoby dobowe (w miejsce miesięcznego) rozliczenie wprowadzonych kwot emisji w stacjach radiowych dla utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską.

Warszawa, 19 kwietnia 2018 r.

BAS-WAPM-857/18

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Liroy-Marzec)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy, przewiduje nowelizację art. 4 i art. 15 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414, ze zm.; dalej: ustawa rtv).

Zmiana art. 4 ustawy rtv polega na dodaniu definicji twórcy niezależnego. Ma nim być twórca, który nie zawarł umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu z osobami trzecimi. Za osoby trzecie, zgodnie z projektem ustawy, nie będą uważane organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Zmiany art. 15 ustawy rtv polegają na rozszerzeniu zakresu kategorii utworów, którym ustawa rtv przyznaje pewne preferencje w odniesieniu do ich udziału w czasie nadawania. W obecnym stanie prawnym ustawa rtv odnosi się do utworów w języku polskim. Projekt przewiduje preferencje dla utworów wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania z kulturą polską (dalej: polskie utwory muzyczne).

Projekt ustawy przewiduje zwiększenie z 33% do 50% dolnego progu dobowego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych, które nadawcy programów radiowych są zobowiązani przeznaczyć na nadawanie polskich utworów muzycznych. Dodatkowo projekt zakłada, że spośród polskich utworów muzycznych co najmniej 10% w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy, a po tym terminie, co najmniej 20% przeznaczane będzie na utwory wytworzone przez twórców niezależnych.

Poszerzony zakres przedmiotowy polskich utworów muzycznych dotyczy także normy, zgodnie z którą 60% polskich utworów muzycznych ma być nadawanych w godzinach 5-24 (proponowany art. 15 ust. 2 zdanie drugie ustawy rtv), w tym premiowania czasu nadawania utworów wykonywanych przez debiutantów (proponowany art. 15 ust. 2a ustawy rtv) i definicji utworu wykonywanego przez debiutanta (proponowany art. 15 ust. 2b ustawy rtv). Dodatkowo proponuje się, by w czasie przeznaczonym na nadawanie polskich utworów muzycznych utwory stworzone w okresie pięciu lat przed rozpowszechnieniem w programie stanowiły co najmniej 50%.

Ustawa ma wejść w życie 1 stycznia 2018 r.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Zgodnie z art. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE), w dziedzinie kultury, Unia ma kompetencje do prowadzenia działań mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań państw członkowskich. Stosownie do art. 167 TfUE Unia przyczynia się do rozkwitu kultur państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego. Działanie Unii zmierza do zachęcania do współpracy między państwami członkowskimi oraz, jeśli to niezbędne, do wspierania i uzupełniania ich działań m.in. w dziedzinie zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim, twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym. Unia uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień Traktatów, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur. Jakakolwiek harmonizacja przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich w obszarze kultury jest wyłączona.

Nie oznacza to jednak, że przepisy krajowe dotyczące kultury nie podlegają pozostałym normom prawa Unii Europejskiej, w szczególności regułom rynku wewnętrznego¹.

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać art. 49 i art. 56 TfUE zakazujące ograniczeń w swobodzie – odpowiednio – przedsiębiorczości i świadczenia usług. Przywołane przepisy TfUE zakazują dyskryminacyjnego traktowania obywateli innych państw członkowskich, a także wszelkich środków krajowych przyjętych przez państwo członkowskie, które mogą postawić obywateli innych państw członkowskich w sytuacji gorszej niż obywateli tego państwa członkowskiego². Zakazy te nie są bezwzględne. W przypadku obu swobód TfUE zezwala na wprowadzenie ograniczeń w stosunku do cudzoziemców. Muszą one być uzasadnione względami porządku

¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 16 stycznia 2003 r. *Komisja przeciwko Włochom*, sprawa C-388/01

² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 maja 1999 r. *Pfeiffer Großhandel GmbH przeciwko Löwa Warenhandel GmbH*, sprawa C-255/97.

publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego (art. 52 i art. 62 TfUE).

Ponadto Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzecznictwie dopuścił wprowadzanie przez państwa członkowskie innych ograniczeń obu swobód. Jednak wszystkie przepisy krajowe, które mogą ograniczać lub czynić mniej atrakcyjnym korzystanie z fundamentalnych swobód gwarantowanych traktatem, w tym swobody przedsiębiorczości, muszą spełniać cztery warunki: muszą być stosowane w sposób niedyskryminujący, muszą być usprawiedliwione wymogami imperatywnymi w interesie publicznym (ogólnym), muszą być odpowiednie do zapewnienia realizacji zamierzonego celu i nie mogą wykraczać poza to, co konieczne dla realizacji tego celu³. Za usprawiedliwione wymogi imperatywne w interesie ogólnym Trybunał Sprawiedliwości uznał m.in.: zachowanie narodowego dziedzictwa historycznego i artystycznego⁴, możliwie najszersze rozpowszechnienie wiedzy o artystycznym i kulturalnym dziedzictwie państwa⁵, utrzymywanie lub promocja posługiwania się językiem urzędowym państwa⁶, polityka kulturalna mająca na celu zpewnienie swobody wypowiedzi rożnych społecznych, kulturowych, religijnych, filozoficznych lub językowych części państwa lub regionu⁷

Ze względu na przedmiot projektu ustawy warto przywołać jeszcze dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz. Urz. UE L 95 z 15.4.2010 r., s. 1, ze zm.; dalej: dyrektywa 2010/13/UE). Należy zaznaczyć, że dyrektywa 2010/13/UE nie ma zastosowania do usług radiowych (pkt 23 preambuły). Można jednak zauważyć,

³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 31 marca 1993 r. *Dieter Kraus przeciwko Land Baden-Württemberg*, sprawa C-19/92, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 30 listopada 1995 r. *Reinhard Gebhard przeciwko Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, sprawa C-55/94, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 marca 2010 r. *Attanasio Group Srl przeciwko Comune di Carbognano*, sprawa C-384/08.

⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 26 lutego 1991 r. *Komisja przeciwko Włochom*, sprawa C-180/89.

⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 26 lutego 1991 r. *Komisja przeciwko Francji*, sprawa C-154/89, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 26 lutego 1991 r. *Komisja przeciwko Grecji*, sprawa C-198/89

⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 5 marca 2009 r. *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA) przeciwko Administración General del Estado*, sprawa C-222/07.

⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 25 lipca 1991 r. *Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda i inni przeciwko Commissariaat voor de Media*, sprawa C-288/89, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 25 lipca 1991 r. *Komisja przeciwko Niderlandom*, sprawa C-353/89.

że dyrektywa 2010/13/UE przewiduje, w odniesieniu do utworów audiowizualnych, minimalny udział europejskich utworów audiowizualnych w ogólnym czasie nadawania. Zgodnie z art. 16 ust. 1 państwa członkowskie zapewniają, w przypadkach gdy jest to możliwe do zrealizowania, za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy telewizyjni zarezerwowali utworom europejskim udział stanowiący większość łącznego czasu nadawania programu, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy, usług teletekstu i telezakupów. Ponadto, stosownie do art. 17 ust. 1 państwa członkowskie zapewniają, w przypadkach gdy jest to możliwe do zrealizowania, za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy zarezerwowali co najmniej 10% czasu nadawania programu lub, wedle uznania państwa członkowskiego, co najmniej 10% budżetu programowego dla utworów europejskich wyprodukowanych przez producentów niezależnych od nadawców, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstu i telezakupów.

Warto również przywołać dyrektywę 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 29.12.2006 r., s. 36). Wprowadzenie dyrektywa nie ma zastosowania do usług rozpowszechniania radiowego (art. 2 ust. 2 lit. g), warto jednak zwrócić uwagę, że dopuszcza ona ograniczenia w świadczeniu innych usług ze względu na politykę państw członkowskich w dziedzinie kultury. W szczególności dyrektywa 2006/123/WE nie ma wpływu na środki podjęte na poziomie wspólnotowym lub krajowym, zgodnie z prawem wspólnotowym, mające na celu ochronę lub promowanie różnorodności kulturowej lub językowej, bądź też pluralizmu mediów (art. 1 ust. 4). Dyrektywa dopuszcza także ograniczenia uzasadnione np. nadrzędnym interesem publicznym (art. 9 ust. 1 lit. b). Nadrzędny interes publiczny, w rozumieniu dyrektywy 2006/123/WE, oznacza względy określone jako takie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości i obejmuje m.in. ochronę narodowego dziedzictwa historycznego i artystycznego oraz cele polityki społecznej i kulturalnej (art. 4 pkt 8).

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu ustawy przewidują wprowadzenie minimalnych kwot polskich programów muzycznych, które muszą być uwzględnione przez nadawców programów radiowych w dobowym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych. Dodatkowo projekt przewiduje minimalny próg kwotowy dla utworów nowych i utworów twórców niezależnych. Rozwiązanie takie można uznać za ograniczenie swobody przedsiębiorczości i ograniczenie swobody świadczenia usług, ponieważ narzuca nadawcom pewne treści, które

muszą uwzględnić w swoich programach. Należy zatem ustalić, czy ograniczenia takie są dopuszczalne w świetle prawa Unii Europejskiej.

Względy porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, o których mowa w art. 49 i art. 56 TfUE, nie mogą uzasadniać wprowadzenia minimalnych kwot dla polskich utworów muzycznych.

Należy zatem rozważyć dopuszczalność zaproponowanych ograniczeń w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. Przewidziane w nim zasady dopuszczalności ograniczeń krajowych będą miały zastosowanie do projektu ustawy, gdyż działalność radiowa nie jest objęta harmonizacją na poziomie prawa UE (w szczególności nie mają do niej zastosowania dyrektywy 2006/123/WE i 2010/13/UE).

Promocja polskiej kultury (polskich wykonawców, polskich twórców, a także polskiego języka), w świetle przytoczonego w pkt. II opinii orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, może być uznana za nadrzędny interes publiczny.

Zaproponowane w projekcie środki można uznać za niedyskryminujące, gdyż w jednakowym stopniu dotyczą nadawców polskich, jak i nadawców z innych państw członkowskich. Należy uznać także, że zaproponowane środki są odpowiednie do zapewnienia realizacji zamierzonego celu (gwarantują nadawanie polskich utworów muzycznych) i nie wykraczają poza to, co konieczne dla realizacji tego celu (pozostawiają nadawcom swobodę co do pozostałej części czasu nadawania, nie narzucają też konkretnych godzin emisji polskich utworów muzycznych, a jedynie ramy, w których nadawcy radiowi muszą wyemitować odpowiednią ilość polskich utworów muzycznych).

W konsekwencji należy uznać, że projekt nie narusza prawa Unii Europejskiej.

IV. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 19 kwietnia 2018 r.

BAS-WAPM-858/18

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Liroy-Marzec) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy, przewiduje nowelizację art. 4 i art. 15 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414, ze zm.; dalej: ustawa rtv).

Zmiana art. 4 ustawy rtv polega na dodaniu definicji twórcy niezależnego. Ma nim być twórca, który nie zawarł umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu z osobami trzecimi. Za osoby trzecie, zgodnie z projektem ustawy, nie będą uważane organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Zmiany art. 15 ustawy rtv polegają na rozszerzeniu zakresu kategorii utworów, którym ustawa rtv przyznaje pewne preferencje w odniesieniu do ich udziału w czasie nadawania. W obecnym stanie prawnym ustawa rtv odnosi się do utworów w języku polskim. Projekt przewiduje preferencje dla utworów wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską (dalej: polskie utwory muzyczne).

Projekt ustawy przewiduje zwiększenie z 33% do 50% dolnego progu dobowego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych, które nadawcy programów radiowych są zobowiązani przeznaczyć na nadawanie polskich utworów muzycznych. Dodatkowo projekt zakłada, że spośród polskich utworów muzycznych co najmniej 10% w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy, a po tym terminie, co najmniej 20% przeznaczane będzie na utwory wytworzone przez twórców niezależnych.

Poszerzony zakres przedmiotowy polskich utworów muzycznych dotyczy także normy, zgodnie z którą 60% polskich utworów muzycznych ma być nadawanych w godzinach 5-24 (proponowany art. 15 ust. 2 zdanie drugie ustawy rtv), w tym premiowania czasu nadawania utworów wykonywanych przez debiutantów (proponowany art. 15 ust. 2a ustawy rtv) i definicji utworu

wykonywanego przez debiutanta (proponowany art. 15 ust. 2b ustawy rtv). Dodatkowo proponuje się, by w czasie przeznaczonym na nadawanie polskich utworów muzycznych utwory stworzone w okresie pięciu lat przed rozpowszechnieniem w programie stanowiły co najmniej 50%.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, dnia 23 maja 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

DS.091.25.6.2018

Pan Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na Pana pismo o sygn. GMS-WP-173-117/18 z dnia 23 kwietnia br. z prośbą o opinię do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała szczegółowej analizy projektowanych przepisów.

Zgodnie z treścią uzasadnienia do projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z 17 stycznia 2011 roku w zakresie brzmienia art. 15 ust. 2 wprowadzenie tego przepisu miało na celu „wzmocnienie ochrony języka polskiego w programach radiowych”¹.

Zważywszy na niski udział audycji słownych i zdecydowaną przewagę utworów słowno-muzycznych (piosenki) wykonywanych w języku angielskim w programach radiowych, ustawodawca w trosce o większy udział języka polskiego w programach, określił minimalny udział piosenek (utwory słowno-muzyczne) wykonywanych w języku polskim.

Wynikające z ustawowych obowiązków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji regularnie przeprowadzane monitoringi programów radiowych wskazują, że utwory słowno-muzyczne (piosenki) w koncesjonowanych programach radiowych zajmują średnio około 71% czasu nadawania programów. Pozostałe 29% stanowią audycje słowne w języku polskim oraz przekazy handlowe.

Z informacji zamieszczonych w *Sprawozdaniu KRRiT z działalności w 2017 r.*, wynika iż nadawcy realizują ten obowiązek na poziomie wyższym niż wymagane ustawowe minimum:

- średni udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w polskich programach radiowych wynosi 40,2% (wymagane minimum to 33%),

¹ Uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw z 17 stycznia 2011 r.; Druk 3812.

z czego 67,6% nadawane jest w godzinach 5.00-24.00 (wymagane minimum to 60%);

- w 18% programów radiowych utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim zajmują ponad połowę czasu nadawania piosenek w programie.

Przedłożony projekt nowelizacji zawiera funkcjonujące już uprzednio do 2004 roku, na gruncie tejże ustawy, pojęcie „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania z kulturą polską.

W uzasadnieniu do nowelizacji z 2 kwietnia 2004 r. wskazywano, że „projektodawca nakłada na nadawców, w zakresie dopuszczonym przez Dyrektywę (DAUM), analogiczne obowiązki w odniesieniu do audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim”, co może sugerować, że pierwotna wersja tego przepisu uznana została za nieodpowiadającą tym wymogom. Powyższe zatem, nawet przy uwzględnieniu, że dyrektywa odnosi się wyłącznie do programów telewizyjnych, może budzić pewne wątpliwości.

W komentarzu do u.r.t., odnośnie tego sformułowania wskazywano, że „Wiele wątpliwości w praktyce będzie nasuwać treść art. 15 ust. 1-3, nakazująca przeznaczyć co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów muzycznych na utwory związane przez osobę wykonawcy (zespół, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania z kulturą polską. Charakter tych związków w praktyce niewątpliwie będzie kwestionowany, a kryteria związków wydają się płynne i niejasne. W praktyce za takowe związki należałoby uznać urodzenie w Polsce, dłuższy pobyt tutaj, studiowanie, chyba również związki rodzinne.” (zob. J. Sobczak, Radiofonia i telewizja. Komentarz do ustawy, Zakamycze, 2001).

W ocenie projektowanej nowelizacji szczególne znaczenie ma fakt, że „Wszystkie kwoty programowe stanowią ograniczenie autonomii programowej nadawcy, będącej emanacją wolności wypowiedzi (art. 54 ust.1 Konstytucji RP), wolności środków przekazu (art. 14 Konstytucji RP) i wolności gospodarczej (art. 22 Konstytucji RP).” (zob. S. Piątek (red.), Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz. Warszawa 2014). Tym samym wydaje się, że projektując tego rodzaju ograniczenia kierować się należy daleko posuniętą ostrożnością.

W tym miejscu warto wskazać, że „Uzasadnieniem tego ograniczenia jest zwłaszcza różnorodność kulturowa (O. Castendyk, w: O. Castendyk, E. Dommering, A. Scheuer, *European Media Law*, s. 434). Elementem różnorodności kulturowej jest różnorodność językowa (konwencja UNESCO z 20.10.2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, Dz.U. z 2007 r. Nr 215, poz. 1585, preambuła, art. 6 ust. 2 lit. b). Jest ona wskazywana jako uzasadnienie promowania oryginalnych produkcji audiowizualnych oraz piosenek w oficjalnych językach poszczególnych państw europejskich. Sama DAUM wiąże przewidziane w niej kwoty z celami kulturalnymi i gospodarczymi. Motyw 6 odwołuje się do art. 167 ust. 4 TFUE,

który wymaga od UE uwzględniania aspektów kulturalnych w działaniach na podstawie traktatu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur. Motyw 65 DAUM, w kontekście kwoty audycji europejskich, mówi o potrzebie „wspierania powstania rynków o odpowiedniej wielkości dla produkcji telewizyjnych w państwach członkowskich”, zaś motyw 68, w kontekście kwoty produkcji niezależnej, o stymulowaniu „powstawania nowych źródeł produkcji telewizyjnych, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw”. Co istotne „Pierwotny tekst RTVU przewidywał kwotę audycji wytworzonych przez producentów krajowych. Z uwagi na jej dyskryminacyjny charakter wobec podmiotów obcych musiała ona w okresie przedakcesyjnym zostać zastąpiona kwotą językową, co nastąpiło w 2000 r. W świetle art. 4 ust. 1 DAUM krajowe kwoty językowe stanowią jeden z tzw. bardziej szczegółowych lub surowszych środków w dziedzinach koordynowanych Dyrektywą. Środki takie mogą być stosowane przez państwo członkowskie wobec dostawców usług medialnych podlegających jego jurysdykcji, o ile są zgodne z prawem UE, a zwłaszcza szanują podstawowe swobody przewidziane w TFUE. Motyw 78 DAUM wprost stanowi: „W celu opracowania aktywnej polityki wspierania danego języka państwa członkowskie mogą wprowadzić bardziej szczegółowe lub ostrzejsze zasady na podstawie kryteriów językowych, o ile będą one zgodne z przepisami unijnymi oraz nie będą dotyczyły retransmisji programów powstałych w innym państwie członkowskim.” (S. Piątek (red.), Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz. Warszawa 2014).

Warto przy tym mieć na uwadze, że „Dopuszczalność mechanizmów wspierania przez państwa członkowskie UE produkcji w oficjalnym języku danego państwa jako części jego polityki w obszarze kultury potwierdził ETS w wyr. z 5.3.2009 r. (C222/07, *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas – UTECA v. Administración General del Estado*, *Legalis*).” (S. Piątek (red.), Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz. Warszawa 2014). W przywołanym w komentarzu wyroku z 5 marca 2009 r. (C-222/07 - *Unión de Televisiones Comerciales Asociadas – UTECA v. Administración General del Estado*, *Legalis*) Trybunał Sprawiedliwości przypomniał, że „Trybunał uznał za nadrzędny wzgląd interesu publicznego zamierzony przez państwo członkowskie cel polegający na ochronie i promowaniu jednego ze swoich języków urzędowych lub większej ich liczby (zob. podobnie wyrok z dnia 28 listopada 1989 r. w sprawie C-379/87 *Groener*, *Rec. s. 3967*, pkt 19; a także ww. wyrok w sprawie *United Pan-Europe Communications Belgium i in.*, pkt 43).” Trybunał wskazał, że „jako że język i kultura są silnie ze sobą związane, co przypomina w szczególności konwencja Unesco w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, przyjęta na konferencji generalnej Unesco w dniu 20 października 2005 r. w Paryżu i zatwierdzona w imieniu Wspólnoty decyzją Rady 2006/515/WE z dnia 18 maja 2006 r. (Dz.U. L 201, s. 15), która w czternastym akapicie swojej preambuły stanowi, że „różnorodność językowa jest podstawowym elementem różnorodności kulturowej”, nie można uważać, że celowi zamierzonemu przez państwo członkowskie, polegającemu na ochronie i promowaniu jednego

ze swoich języków urzędowych lub większej ich liczby, aby mógł uzasadnić ograniczenie jednej ze swobód podstawowych gwarantowanych przez traktat, muszą towarzyszyć koniecznie inne kryteria kulturowe.” Mając na uwadze powyższe uznać można, że kryterium językowe, na którym oparte zostało obecnie obowiązujące rozwiązanie w art. 15 ustawy o radiofonii i telewizji, zostało już zaakceptowane przez orzecznictwo.

Analizując wszystkie powyższe argumenty, w ocenie KRRiT, proponowana zmiana, poprzez dodanie członu „**lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub opracowania, z kulturą polską**”, spowoduje, że udział utworów słowno-muzycznych (piosenek) wykonywanych w języku polskim **dramatycznie się zmniejszy**, ponieważ polscy wykonawcy bardzo często wydają utwory słowno-muzyczne (piosenki) **wykonane w języku angielskim**.

Proponowany zapis budzi też inne wątpliwości. Sformułowanie „*są związane z kulturą polską*” jest nieostre, a jego zdefiniowanie byłoby niezmiernie trudne, wręcz niemożliwe. Kontrola przestrzegania tego zapisu przez nadawców programów radiowych byłaby praktycznie niewykonalna, a co za tym idzie niemożliwe byłoby egzekwowanie wykonywania tego przepisu przez nadawców. Problem ten nie występuje obecnie, w sytuacji gdy kwalifikacja utworu słowno-muzycznego oparta jest na kryterium językowym.

Proponowane w projekcie nowelizacji dodanie do art. 15 ustępu 2c przepisu określającego wiek utworów słowno-muzycznych rozpowszechnianych w programach radiowych godzi w różnorodność rynku radiowego w Polsce oraz w swobodę nadawców do samodzielnego kształtowania programu, co reguluje art. 13 ust. 1 u.r.t. Przykładem może być duża grupa programów radiowych w Polsce realizujących format radiowy „oldies” (np. sieci radiowe Złote Przeboje, Radio Pogoda, Meloradio), w którym co do zasady nadawane są głównie utwory sprzed dekad, czy niektórzy nadawcy wybierający format CHR – Contemporary Hit Radio, w którym obecne są wyłącznie najnowsze przeboje (np. sieci radiowe RMF MAXXX, ESKA).

Z poważaniem,

Witold Kołodziej

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 10 maja 2018 roku przedstawiam projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji z uzupełnionym uzasadnieniem.

Z poważaniem,

Piotr Liroy - Marzec

Projekt z dnia

USTAWA

z dnia.....

o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji

Art. 1. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 4 po pkt 26 dodaje się punkt 26a w brzmieniu:
„26a) twórcą niezależnym jest twórca, który nie zawarł umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu z osobami trzecimi. Za osoby trzecie nie są uważane organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu odrębnych przepisów;”
- 2) W art. 15:
 - a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Nadawcy programów radiowych, z wyłączeniem programów tworzonych w całości w języku mniejszości narodowej lub etnicznej, lub w języku regionalnym w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 573), przeznaczają co najmniej 50% dobowego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, z tego co najmniej 10% w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy, a po tym czasie co najmniej 20% na utwory wytworzone przez twórców niezależnych. Co najmniej 60% utworów słowno-muzycznych, które są wykonywane w języku polskim lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę

lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską powinno być nadawane w godzinach 5-24.”

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„Przy ustalaniu czasu nadawania w godzinach 5-24, o którym mowa w ust. 2, czas nadawania utworu słowno-muzycznego w tych godzinach wykonywanego przez debiutanta w języku polskim lub związanego z kulturą polską przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, jest liczony jako 200% czasu nadawania utworu.”

c) ust. 2 b otrzymuje brzmienie:

„Za utwór wykonywany przez debiutanta uważa się utwór słowno-muzyczny wykonywany w języku polskim lub związany przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, który w danym okresie rozliczeniowym został rozpowszechniony w programie radiowym, a od daty pierwszego rozpowszechnienia w rozumieniu odrębnych przepisów nie minęło 18 miesięcy, przy czym za debiutanta uważa się wyłącznie artystę wykonawcę lub zespół wykonawców, który w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w powyższym okresie 18 miesięcy po raz pierwszy opublikował swój utwór.

d) Po ust 2b dodaje się ust 2cw brzmieniu:

„2c) W czasie przeznaczonym na nadawanie utworów słowno-muzycznych, które są wykonywane w języku polskim lub są związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, o którym mowa w ust. 2, utwory stworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

UZASADNIENIE

Proponowana nowelizacja ma na celu ochronę polskiej kultury oraz tworzenie warunków niedyskryminowanego i równoprawnego dostępu Polaków do dóbr kultury własnej, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.

Tymczasem w obecnej sytuacji, polskim wykonawcom dużo trudniej jest funkcjonować na rynku muzycznym, niż twórcom lub artystom zagranicznym, promowanym przez wielkie globalne koncerty i pozbawione tożsamości kulturowej, nastawione wyłącznie na zyski wytwórnie fonograficzne. Polskie wytwórnie nie są w stanie konkurować z zagranicznymi firmami fonograficznymi, posiadającymi ogromny kapitał i środki na promocję. Prowadzi to sytuacji, w której polscy artyści - aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców i móc się rozwijać - muszą zwracać kontrakty dużymi zachodnimi wytwórniami, gdzie są zmuszani do sformatowania swojej twórczości pod proponowane przez owe wytwórnie wzory, a nierzadko wręcz blokowani w możliwości realizowania własnego rozwoju twórczego, inspirowanego tradycją polską. W konsekwencji hamuje się rozwój oryginalnej polskiej twórczości artystycznej, jednocześnie ograniczając swobodę konkurencji, co prowadzi do dyskryminacji polskiego rynku muzycznego. Obecne uregulowania prawne sztucznie zatrzymały rozwój polskich wydawców muzycznych.

Przedłożony projekt zwiększa udział polskiej muzyki z 33% do 50%. Warto w tym miejscu dodać, że w większości europejskich stacji radiowych promowana jest muzyka rodzima. W niektórych krajach Unii Europejskiej stanowi ona nawet 90 % emitowanych utworów.

Projekt przeznaczona ponadto część zwiększonej kwoty na utwory wytworzone przez twórców niezależnych. Udział ten ma wynosić co najmniej 10% w pierwszym roku od wejścia w życie ustawy, a następnie co najmniej 20%. Zgłoszona nowelizacja wprowadza przy tej

okazji definicję „twórcy niezależnego”, określając że jest nim „twórca, który nie zawarł umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu z osobami trzecimi. Za osoby trzecie nie są uważane organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu odrębnych przepisów”.

Taka regulacja da szansę niezależnym twórcom na dotarcie do polskiego słuchacza, co w obecnym stanie prawnym jest niezwykle trudne. Warto również przywołać dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych. Zgodnie z nią, nadawcy na terenie Unii Europejskiej zobowiązani są do przeznaczania przynajmniej 10 % czasu antenowego lub 10 % budżetu programowego na utwory europejskie wyprodukowane przez producentów niezależnych od nadawców. Wynikiem implementacji tych regulacji jest art. 15a Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414), nakazujący nadawcom programów telewizyjnych przeznaczać co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych. Dyrektywa ta odnosi się tylko do nadawców programów telewizyjnych, jednak wiele krajów Unii Europejskiej wprowadziło analogiczne regulacje dla programów radiowych. Złożony projekt dotyczy jednak nie „producentów niezależnych”, ale „twórców niezależnych”. Zawarta w art. 4 pkt 26 Ustawy o radiofonii i telewizji z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414), definicja „producenta niezależnego wobec danego nadawcy”, zgodnie z którą jest nim „producent niepozostający w stosunku pracy z danym nadawcą, niebędący sam nadawcą i nieposiadający udziałów w organizacji nadawcy oraz w którym nadawca ani żaden podmiot od niego zależny bądź należący do tej samej grupy kapitałowej nie posiada żadnych udziałów, a w zarządach nie zasiadają żadne osoby pozostające w stosunku pracy z danym nadawcą lub będące nadawcami” nie umożliwia bowiem niezależnym twórcom, nieposiadającym kontraktów z wielkimi wytwórniami, dostępu do największych anten. W konsekwencji są oni pozbawieni de facto szansy na dotarcie do polskiego słuchacza. Wprowadzona przez przedmiotowy projekt definicja „niezależnego twórcy” oraz obowiązek przeznaczania najpierw 10%, a następnie 20% z udziału polskiej muzyki na utwory niezależnych twórców pozwolą na funkcjonowanie na rynku polskim muzycznym nie tylko dużym, amerykańskim wytwórniom, ale też małym polskim firmom fonograficznym i niezależnym producentom, których interesy nie są reprezentowane przez największe wytwórnie.

Złożony projekt wprowadza ponadto pojęcie: „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską”. Pojęcie to funkcjonowało już w Ustawie o radiofonii i telewizji. Zostało ono wprowadzone Ustawą z dnia 31 marca 2000 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji i ustawy o języku polskim (Dz. U. z dnia 18 kwietnia 2000 r.), w związku z dostosowywaniem polskiego porządku prawnego do unijnego (we wcześniejszej wersji ustawy nałożony był obowiązek przeznaczania co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory wytworzone przez krajowych producentów). Przepis ten został następnie uchylony został natomiast na mocy Ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (Dz. U. z dnia 30 kwietnia 2004 r.).

Pojęcie „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską” jest pojęciem niedookreślonym i dającym duże pole do interpretacji. Jednak zawężenie obowiązku przeznaczania określonego czasu nadawania na utwory wykonywane przez artystów narodowości polskiej byłoby sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny. Zgodnie z opinią prawnej Biura Analiz Sejmowych z dnia 8 marca 2016 r., z zasady tej „należy zatem wywieść obowiązek traktowania przez polskiego ustawodawcę wykonawców zarówno krajowych, jak i zagranicznych według jednakowej miary, a zatem bez różnicowań dyskryminujących albo faworyzujących”. Przywilej zawężony do utworów wykonywanych przez artystów narodowości polskiej byłby ponadto sprzeczny z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa międzynarodowego, jak:

- Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, która w art. 14 stanowi, że „Korzystanie z praw i wolności zawartych w tym akcie powinno być zapewnione bez dyskryminacji wynikającej z takich powodów jak płeć, rasa, kolor skóry, język, religia, przekonania polityczne i inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek urodzenie bądź z jakichkolwiek innych przyczyn”;

- Dyrektywa Rady Unii Europejskiej 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, implementowana do polskiego systemu prawnego na mocy ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, Dz. U. z 2010 r., Nr 254, poz. 1700 ze zm.);

-Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który w art. 56 wprowadza zasadę swobodnego przepływu usług w ramach UE, oznaczającą zniesienie wszelkiej dyskryminacji wobec osób świadczących usługi ze względu na obywatelstwo lub fakt, że prowadzą działalność w państwie członkowskim innym niż to, w którym usługa jest świadczona.

Takie stanowisko zostało również wyrażone w opinii prawnej Biura Analiz Sejmowych z dnia 8 marca 2017 r. w przedmiocie rozważań czy możliwe jest zdefiniowanie utworu polskiego w inny sposób niż w odniesieniu do języka tak, aby przewidziane w wstawie o radiofonii i telewizji kwoty obejmowały utwory polskich wykonawców wykonywane w innych językach.

Sformułowanie „związku przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską” nie wskazuje jednak narodowości twórcy ani siedziby firmy produkcyjnej. Odwołuje się jedynie do związku z polską kulturą. Skonstruowanie kryterium szerszego, niż językowe jest konieczne z uwagi na fakt, że w obecnym stanie prawnym do kategorii „polskiej muzyki” nie można zaliczyć polskich wykonawców, śpiewających w innym niż polskim języku; co więcej jako „polską muzykę” nie można potraktować utworów fortepianowych wykonywanych w trakcie Konkursu Chopinowskiego. Prowadzi to sytuacji, w której stacje radiowe traktują nadawanie muzyki klasycznej jako nieopłacalne. Dotychczasowy brak stosownego rozwiązania prawnego w tej kwestii jest wysoce szkodliwy dla rozwoju wysokiej kultury. Przedłożony projekt ustawy uwzględnia fakt, że do dzieł kultury polskiej zalicza się wiele utworów jedynie z warstwą muzyczną, bez warstwy słownej (jak np. utwory wybitnych polskich kompozytorów), a także utwory wykonywane przez artystów narodowości polskiej w innym języku, niż polski oraz że utwory te – jako część polskiej kultury - zasługują na promocję.

Warto w tym miejscu wskazać Konwencję UNESCO z dnia 20 października 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego. Jej stroną jest zarówno Polska, jak i Unia Europejska. W artykule 6 stanowi ona, że:

„1. W ramach swej polityki kulturalnej i [jej] środków, [...] każda ze stron może wprowadzać środki mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego.

2. Środki takie mogą obejmować:

(a) regulacje mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego;

(b) środki, które w sposób właściwy stwarzają sprzyjające warunki dla krajowej działalności kulturalnej oraz krajowych dóbr i usług kulturalnych pośród całokształtu działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych dostępnych na terytorium danego kraju, w zakresie ich tworzenia, wytwarzania, rozpowszechniania, dystrybucji i korzystania z nich, w tym środki dotyczące języka stosowanego w takiej działalności oraz takich dobrach i usługach [...]”.

Uregulowania te dają stronom Konwencji podstawę do promowania rodzimej twórczości kulturalnej, nawet gdyby wiązałyby się to z pewnymi ograniczeniami w dostępie do dóbr kultury zagranicznej.

Analiza przepisów prawa europejskiego pozwala na stwierdzenie, że wprowadzenie preferencji dla utworów muzycznych związanych z polską kulturą w stacjach radiowych leży w kompetencjach polskiego ustawodawcy. Unia Europejska w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych przyjęła określone kwoty utworów europejskich, które muszą być stosowane przez nadawców na terenie Unii Europejskiej. Dyrektywa ta odnosi się jednak tylko do nadawców programów telewizyjnych. W związku z tym można stwierdzić, że ustalenie kwot muzyki związanej z polską kulturą w stacjach radiowych należy do kompetencji państw członkowskich.

Opinia prawna Biura Analiz Sejmowych z dnia 8 marca 2016 r. stwierdza, iż „propozycja wprowadzenia kwoty emisji w stacjach radiowych dla utworów słowno-muzycznych wykonywanych przez polskich wykonawców należałoby uznać za zmierzającą do zachowania pluralistycznego charakteru oferty programowej radia i do umożliwienia słuchaczom odbierania utworów właściwych dla swojej kultury”. Z przytoczonej opinii wynika ponadto, że tworzenie warunków upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem narodowej tożsamości może być składnikiem ogólniejszej wartości konstytucyjnej – tj. dobra wspólnego wszystkich obywateli, o którym mowa w art. 1 Konstytucji, a także wskazuje na ważny interes publiczny, ze względu na który dopuszczalne byłoby ograniczenie wolności działalności gospodarczej. Regulacje wprowadzane przez złożony projekt są niewątpliwie przejawem tworzenia warunków upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury.

Przedłożony projekt wprowadza nakładą ponadto na nadawcę obowiązek, by w czasie przeznaczonym na nadawanie utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych z osobą wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską, co najmniej 50% stanowiły utwory wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie. Wprowadzenie takiego przepisu będzie mechanizmem wspierającym rozwój na polskim rynku muzycznym. Taka regulacja umożliwi bowiem młodym twórcom dotarcie do polskiego słuchacza, ułatwi start debutantom, a także zapewni polskiemu odbiorcy zróżnicowaną ofertę muzyczną. Przepis ten ma również zapobiegać sytuacji, w której nadawca, aby wypełnić ustawowy obowiązek realizacji kwoty przeznaczonej na nadawanie polskiej muzyki, będzie nadawał opublikowane wiele lat temu utwory, znanych już wykonawców, z całkowitym pominięciem nowopowstałych utworów, stworzonych przez niezależnych twórców, debiutujących na rynku muzycznym.

Warto dodać, że polski ustawodawca widzi konieczność zapewnienia otoczenia prawnego, które będzie tworzyło odpowiednie warunki do rozwoju twórców i artystów wykonawców oraz umożliwienie producentom niezależnym funkcjonowania na rynku usług audiowizualnych i medialnych. Przykładem powyższego jest przytaczany już art. 15a Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414), zgodnie z którym „W czasie przeznaczonym na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%”. Jak wspomniano wcześniej, przepis ten dotyczy jedynie nadawców programów telewizyjnych i jest wynikiem dostosowania polskich przepisów do unijnego porządku prawnego. W wielu państwach Unii Europejskiej takie rozwiązanie obejmuje również nadawców radiowych. Ma to miejsce m.in. we Włoszech, Francji, Finlandii, Słowacji, Holandii czy Szwecji.

Przedmiotowy projekt nowelizacji zmienia również rozliczenie wprowadzonych kwot emisji w stacjach radiowych dla utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską z miesięcznego na dobowe.

W obecnym stanie prawnym udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim wynosi 33% miesięcznego czasu nadawania. Pomiaru dokonuje się zatem w okresach miesięcznych, co oznacza, że wskazane audycje nie muszą być w równomierny sposób

nadawane w okresie dziennym czy tygodniowym. Prowadzi to do sytuacji, w której nadawca kumuluje ustawowe minimum w okresie ostatnich dni i umożliwia takie ułożenie owych audycji, aby nie znajdowały się one w najlepszym czasie nadawania czy w najlepszych dniach nadawania.

Zaproponowana zmiana ma na celu zapewnienie równomiernego udziału utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską każdego dnia. Ponadto, 60% ustawowego minimum musi być emitowane w godzinach 5.00-24.00, tak aby zapewnić polskiemu odbiorcy dostęp do dóbr polskiej kultury, zaś polskim artystom możliwość dotarcia do słuchacza.

Wejście w życie przedłożonego projektu Ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji będzie wymagać wydania nowego Rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wydawanego na podstawie art. 15 ust. 4 Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414) i określającego niższy udział w programie telewizyjnym audycji oraz w programie radiowym utworów, wykonywanych w języku polskim dla poszczególnych kategorii programów.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich oraz w programie radiowym utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim (Dz. U. z dnia 4 czerwca 2016 r.) ustala m.in. kwoty wysokości:

- 7 % miesięcznego czasu nadawania w przypadku nadawcy wyspecjalizowanego programu radiowego, w którym wykonania utworów muzyki poważnej zajmują co najmniej 75% miesięcznego czasu nadawania muzyki w programie;

- 10 % miesięcznego czasu nadawania w przypadku nadawcy wyspecjalizowanego programu radiowego, w którym wykonania utworów muzyki jazzowej zajmują co najmniej 75% miesięcznego czasu nadawania muzyki w programie.

Tak niski udział może być zrozumiały jedynie przy obecnej regulacji, zawierającej wyłącznie kryterium językowe przy określaniu kwot emisji utworów słowno-muzycznych w stacjach radiowych. Jednak rozszerzenie kryterium o „związek przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską”, pozwala na zwiększenie udziału utworów, wykonywanych przez polskich wykonawców, nawet przy uwzględnieniu specyfiki stacji, w których większą część stanowią wykonania utworów muzyki poważnej bądź jazzowej. Jest to wskazane, gdyż w obecnym

stanie prawnym promuje się np. utworów wybitnych polskich kompozytorów, wykonywanych przez polskich artystów.

Konieczne jest ponadto wydanie odpowiedniego rozporządzenia, które uwzględniłoby dobowe (w miejsce miesięcznego) rozliczenie wprowadzonych kwot emisji w stacjach radiowych dla utworów słowno-muzycznych, wykonywanych w języku polskim lub związanych przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską.

Wobec powyższego, oświadczamy, że projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie rodzi skutków dla budżetu państwa.